

INFO BUSINESS NEWSLETTER

Udruženje poslodavaca FBiH

Broj 11

**Udruženje banaka BiH i pristupilo Asocijaciji
poslodavaca BiH, te je potpisan Memorandum o
razumjevanju i saradnji**

Održana IX proširena sjednica UO UPFBiH

Održan sastanak Grupacije špeditera

Prvi informativni sastanak o EU

Projekat SIPPO

ODRŽANA IX PROŠIRENA SJEDNICA UPRAVNOG ODBORA UDRUŽENJA POSLODAVACA FBiH

Krajem januara mjeseca održana je IX proširena sjednica Upravnog odbora UPFBiH. Na sjednici se razgovaralo o Prednactru zakona o unutrašnjem platnom prometu, finansijskom planu poslovanja za 2013.godinu: Federalnog zavoda za zapošljavanje, Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH. Također se raspravljalo i o informacija o Strategiji reforme penzijskog sistema u Federaciji

Članovi UO UPFBiH

BiH, Izvještaj o radu ESV-a za 2012. godinu i realizacija zaključaka ESV-a.

Pored nabrojanih tačaka dnevnog reda Upravni odbor je diskutovao i o Prednactru zakona o štrajku, Inicijativi za raskid Kolektivnog ugovora za područje telekomunikacija u FBiH, te je prezentirana Informacija o Kolektivnom ugovoru o Izmjena i dopunama Opšteg Kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH („Službene novine FBiH“ br. 62/08).

Nakon diskusije i usaglašavanja stavova donešeni su slijedeći zaključci;

U vezi Zakona o unutrašnjem platnom prometu dogovoreno je da će članovi Upravnog odbora učiniti dodatno napor i sa svojim finansijskim službama izanalizirati Zakon o UPP te dati konkretne primjedbe koje će na kraju biti objedinjene i upućene na ESV. Dalje delegacija UPFBiH će na današnjoj sjednici uputiti zahtjev a I pismeno će se tražiti da se u Upravne odbore ZZZ, ZZO I PIO/MIO imenuju predstavnici Udrženja poslodavaca u FBiH a u skladu sa standardima Međunarodne organizacije rada i nacionalnog zakonodavstva.

Vezano za Strategiju reforme penzijskog sistema u FBiH delegacija će na sjednici ESv-a tražiti da se dostavi Prijedlog Strategije kako bi se poslodavci mogli očitovati. Izvještaj o radu ESV-a je razmotren uz konstataciju da je rad ESV-a odnosno održavanje sjednica, dnevni redovi I donošenje zaključaka na zadovoljavajućem nivou ali Udruženje poslodavaca ističe generalnu primjedbu i nezadovoljno je sa realizacijom zaključaka

Sjednica je održana u prostorijama kompanije Sarajevska Pivara

Članovi Upravnog odbora su na ovoj sjednici raspravljali i o Prednacrta Zakona o štrajku i donešeni su slijedeći zaključci;

Štrajk može organizirati samo reprezentativni Sindikat u preduzeću i poslodavci trebaju insistirati na tome. Također treba izričito zahtijevati da se u Zakonu reguliše da je štrajk Zakonit ako u njemu učestvuje najmanje $\frac{1}{2}$ od ukupno zaposlenih.

- Predvidjeti teži oblik isključenja zaposlenika sa rada (lock-out).
- Treba insistirati na izjednačavanju kazni i povećati minimalne i maksimalne iznose kazni i za sindikat i za poslodavca.
- Dalje po pravnom principu jednakosti pred zakonom, obzirom da je u članu 28. Predviđena kazna za odgovorno lice kod poslodavca smatramo da je potrebno predvidjeti i kaznu i za odgovorno lice iz sindikata.

Treba insistirati da reprezentativni sindikat i granski sindikat solidarno snose štetu u slučaju organizovanja štrajka protivno odredbama ovog zakona. Odlučno tražiti da se iz teksta zakona izbace odredbe koje radnicima u štrajku daju pravo na uplatu poreza i doprinosa na teret poslodavca, a pogotovu u slučaju nelegalnog štrajka.

U diskusiji su učestvovali svi članovi UO i podržali navedene teze te predložili da se pored navedenog doda: odgovornost trećeg lica za slučaj štrajka, mjesto organizovanja štrajka odnosno da se Zakonom reguliše da blokiranje saobraćajnica nije moguće te vrste štrajka, odnosno pripremiti primjedbe na član 3.

Nakon što su se donijeli zaključci po ovim temama Upravni odbor je upoznat i sa aktivnostima Grupacije špeditera vezano za Naredbu UINO-a.

Vežano za ovu tačku dnevnog reda gđin. Šivšić je obavjestio prisutne da je Grupacija/špeditera logističara pri UPFBiH uz pomoć Udruženja uspjela organizovati sastanka sa direktorom UIO gđinom Mirom Džakulom te da je uspostavljena suradnja sa UIO. Istovremeno je najavio i sastanak predstavnika UIO sa velikim brojem špeditera u petak 01.02.2013.godine u Sarajevu. Na ovom sastanku također će se iskoristiti da se špediterima koji nisu članice UPFBiH prezentira rad UPFBiH i prilika da se učlane u Udruženjepsloдавaca u FBiH.

IX proširena sjednica UO UPFBiH

Održan sastanak predstavnika Grupacije poslodavaca špeditera-logističara pri UPFBiH

Početkom februara mjeseca održan je sastanak Grupacije poslodavaca špeditera-logističara pri UPFBiH. Tema ovog sastanka odnosila se prvenstveno na Naredbu o nadležnosti carinskih ispostava za carinjenje određenih roba azijskog i afričkog porijekla, te o akutnim problemima u radu špediterskih i vanjskotrgovinskih kompanija.

Pored predstavnika Grupacije i Udruženja poslodavaca FBiH na sastanku je prisustvovao i veliki broj kompanija iz ove oblasti sa prostora cijele Bosne i Hercegovine.

Učesnici sastanka Grupacije poslodavaca špeditera

Na ovaj skup bili su pozvani i potvrdili svoje prisustvo predstavnici UINO BiH, Direktor gosp.Miro Džakula i Pomoćnik direktora za sektor za carine gosp.Zdravko Cvjetinović, ali su dan prije sastanka poslali pismeno otkazivanje prisustvasastanku, sa prijedlogom novog termina sastanka, koji se treba održati u Banja Luci.

U obavještenju iz UINO BiH je također navedeno, da nova Naredba o nadležnosti carinskih ispostava neće biti tema na narednom sastanku.

Predstavnici špediterskih kompanija

Za sastanak Grupacija špeditera-logističara pripremljena je prezentacija u vezi rješavanja problema izazvanih naredbama UINO BiH u pogledu nadležnosti carinskih ispostava, korištenje carinskih garancija i radno vrijeme. Obzirom da je Naredba o nadležnosti carinskih ispostava trenutno gorući problem, akcenat cijele prezentacije i diskusije dat je ovoj temi.

Na sastanku je odlučeno da se Grupacija paralelno obrati Vijeću ministara BiH, Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Parlamentima oba entiteta, ambasadama i njihovim privrednim odjeljenjima, jer je dosta inostranih firmi na čije se poslovanje negativno odražavaju ograničenja implementirana naredbom.

Sastanak je održan u prostorijama ASA– holdinga

U cijelu problematiku potrebno je odmah uključiti medije i organizovati najprije konferenciju za štampu, pa potom i emisije na temu problema sa kojima se susreću uvoznici, zbog aktuelne carinske politike u našoj državi.

Nastaviti i održati uspostavljeni dijalog sa direktorom UINO BiH, prihvatiti terminsastanka koji je dao u Banja Luci, ne pristajati na to da UINO BiH dalje ne želi razgovarati na temu nadležnosti carinskih ispostava.

U tom smislu treba poslati dopis Direktor UINO BIH u vezi prihvatanja termina sastanka u Banja Luci.

Također je potrebno poslati dopis Direktor UINO BiH sa konkretnim zahtjevima, koji predhodno treba potpisati što veći broj špediterskih firmi, a UPFBiH će obezbjediti potpise inostranih kompanija kao što su Coca Cola, Arcelor Mittal i dr.

UO Grupacije špeditera-logističara treba biti u stalnom zasijedanju i u rad uključiti još 2-3 predstavnika iz špediterskih firmi sa drugih CI npr. Tešanj, kako bi dogovarali naredne neophodne korake.

Naravno sve ove aktivnosti će ići posredovanjem UPFBiH, a gosp. Pandurević izražava punu spremnost Udruženja poslodavaca FBiH da podrži sve aktivnosti koje špediteri odogovore, kao i to da se stavlja na raspolaganje za dogovaranje sastanaka sa svim predstavnicima naprijed navedenih institucija, od UINO BiH, Ministarstava i da posreduje gdje to bude potrebno.

Obraćanje direktora Udruženja poslodavaca FBiH

Predstavnici Grupacije poslodavaca špeditera-logističara pri UPFBiH

Predstavnicima ESV-a FBiH

Sjednica Ekonomsko- socijalnog vijeća za teritorij FBiH

Ekonomsko-socijalno vijeće za poslova unutrašnjeg platnog prometa, i to obavljanje uplata i isplata gotovog novca fizičkih lica, a donijelo je zaključak kojim prihvata amandmane koje je na Prednacrt zakona o unutrašnjem platnom prometu predložio ministar prometa i komunikacija FBiH Enver Bijedić, zahtijevajući da konačni tekst prednacrt bude dostavljen ESV-u na razmatranje.

Također, prihvaćeno je da predstavnici sindikata i poslodavaca budu uključeni u radnu grupu za izradu konačnog teksta Prednacrt.

Obrazlažući Prednacrt zakona o unutrašnjem platnom prometu, ministar finansija FBiH Ante Krajina je rekao da je temeljni cilj novog teksta stvaranje pravne osnove za efikasniji postupak prisilne naplate i uspostavljanje mehanizma koji će, u situaciji neplaćanja obaveza dužnika, osigurati blokadu svih sredstava na njegovim računima kod ovlaštenih organizacija, do konačnog izmirenje duga.

Federalni ministar prometa i komunikacija FBiH Enver Bijedić predložio je amandmane po kojima bi javni poštanski operateri u Federaciji BiH (JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo i Hrvatska pošta d.o.o. Mostar) bili ovlašteni za obavljanje

dijela unutrašnjeg platnog prometa, i to obavljanje uplata i isplata gotovog novca fizičkih lica, a Agencija za bankarstvo bi kriterije za izdavanje dozvole za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa dostavljala Vladi FBiH na saglasnost, prije njihovog konačnog utvrđivanja.

ESV je dalo podršku daljnjoj racionalizaciji poslovanja Federalnog zavoda za zapošljavanje, Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH, uz zaključak kojim se traži učešće socijalnih partnera u upravljačkim tijelima tih zavoda.

Prethodno su predstavnici sindikata tražili strožiju kontrolu rada nacno, ističući da je oko milijardu KM doprinosa neuplaćeno, uz prijedlog da kompanijama nakon tri mjeseca neisplaćivanja plata ili godinu dana neuplaćivanja doprinosa bude uvedena prisilna uprava.

Federani ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Zukan Helez istakao je da Vlada FBiH ne uspijeva da nađe formulu u kojoj bi natjerala privredne subjekte da uplaćuju doprinose za svoje radnike, te da neko štiti one koji ne uplaćuju.

Po njegovim riječima, inspeksijski organi se šalju samo onima koji redovno izmiruju svoje obaveze i, ako već nema drugog načina, potrebno je po hitnoj proceduri promijeniti zakon kako bi se i ostali natjerali da uplaćuju doprinose.

ESV je zaključilo da socijalnim partnerima mora biti dostavljen Nacrt strategije reforme penzionog sistema u Federaciji BiH.

Prethodno je ministar rada i socijalne politike FBiH Vjekoslav Čamber informirao ESV da su tim nacrtom predviđene značajne promjene sistema međugeneracijske solidarnosti, mogućnost potpunog ukidanja prijevremenog penzionisanja 2015., pooštavanje uvjeta za invalidsku penziju, te mogućnost uvođenja individualnog penzionog osiguranja, koje funkcioniše na kapitaliziranom principu dugoročne štednje.

Kao razloge za reformu penzionog sistema u Federaciji BiH Čamber je naveo nepovoljne demografske parametre, raširenost sive ekonomije, kao i generalno loše stanje privrede, pogotovo vanjskotrgovinske razmjene, što postojeći penzioni sistem čini dugoročno neodrživim.

Predstavnici Udruženja banaka BiH potpisali pristupnicu Asocijacije poslodavaca BiH

Potpisivanje Memoranduma između APBiH i UBBiH

Udruženje banaka BiH (UBBiH) je pristupilo Asocijaciji poslodavaca BiH, nakon što je potpisan je i Memorandum o razumijevanju i saradnji sa Asocijacijom poslodavaca BiH. Ovim Memorandumom su bliže definisani međusobni odnosi, kako u dijelu saradnje sa entitetskim asocijacijama poslodavaca tako i učešća UBBiH u zajedničkim pregovorima sa

predstavnicima sindikata u kreiranju kolektivnih ugovora za granu finansija. Pored pitanja socijalnog dijaloga Memorandum definira i ekonomska pitanja i kreiranja boljeg poslovnog ambijenta kroz aktivnosti u ekonomsko socijalnim vijećima. Na ovaj način se stvaraju uslovi za jačanje pozicije privrednog sektora u Bosni i Hercegovini.

Održan Prvi informativni sastanak o EU sredstava iz IPA fondova

Dana 12.02.2013. u Mostaru održan je prvi informativni sastanak na temu EU sredstava iz IPA fondova, a na osnovu činjenice da se pravi plan za novi budzet (period 2014-2020). Sastanak je otvoren uvodnom prezentacijom, kroz koju je rečeno da je potrebno:

- Povećati stepen učinka finansijske pomoći
- Osigurati različit, jer pristup: „Jedna veličina za sve“ nije primjeren
- Osigurati fleksibilnost (u alociranju, programiranju, implementaciji)
- Poželjno je pojednostaviti programiranje (višegodišnje)
- Fokusrirati se na probleme, učinke i rezultate
- Obezbjediti pomoć svim sektorima, bez obzira na kandidatski status države

Na sastanku su prisustvovali predstavnici vladinog, nevladinog, obrazovnog i ekonomskog sektora, inicijatori sastanka (predstavnici Delagacije Evropske Unije u BiH) su prezentirali određene ciljeve Evropske unije, te politike proširenja za period 2014-2020, a koji se ogledaju u:

- Političkoj reformi
- Ekonomskom i socijalnom razvoju
- Pravnoj stečevini Evropske unije
- Regionalnoj integraciji i saradnji.

Kroz interaktivnu diskusiju pokušano je identifikovati konkretne probleme iz sektora koja su zastupljena, te su predložena polja hitnog djelovanja.

Radna grupa u kojoj su učestvovali poslodavci, odnosno predstavnici ekonomskog sektora identifikovala je sljedeće prioritete:

- Analiza i usaglašavanje dokumenata, zakona, strategija i institucija (sa onima iz EU)
- Analiza postojećih i potencijalnih resursa (ljudskih/tržište rada, finansijskih, energetskih, itd...)
- Izrada, razvoj i provođenje NQF-a (National Qualification Framework)
- Ulaganje u srednje stručno obrazovanje; Ulaganje u visoko obrazovanje (Reforma i jačanje tehničkih/prirodnih) nauka, sa posebnim akcentom na razvoj cjeloživotnog učenja
- Izrada GAP analiza po sektorima.

Zaključci su uslijedili nakon prezentiranja akcija iz svake od tri radne grupe, a sa posebnim akcentom na potenciranje buduće saradnje između EU i domaćih sudionika, te sa zakazivanjem iduće sesije konsultacija u martu/aprilu 2013.

Članovi UO Udruženja poslodavaca FBiH u posjeti Sarajevskoj pivari

Članovi UO u posjeti Sarajevskoj Pivari

Članovi Upravnog odbora UPFBiH su nakon održane IX proširene sjednice posjetili proizvodni pogon Sarajevske Pivare.

Kompanija Sarajevska Pivara nastala je 1864.godine i jedina je evropska proizvodnja piva, koja nije prestajala raditi u periodima vladavine dva carstva: Osmanlijskog i Austro-Ugarskog. Krajem 19. vijeka proizvodnja Sarajevske Pivare je dostigla 22.000 HI, prije I svjetskog rata proizvodnja je bila 116.000 HI, a u 1916.godini se popela na 150.000 HI. Od 1965. do 1980. godine Sarajevska Pivara je zabilježila stalan rast, koji je opao u

periodu od 1980. do 1984.godine.

Agresija na BiH od 1992. do 1995. godine nije zaustavila proizvodnju i njihovi izvori prirodne izvorske vode su obezbjedili veoma potrebnu pitku vodu za stanovništvo Sarajeva. Ovaj rat je napravio štetu Sarajevskoj Pivari koja se procjenjuje na 20 miliona USD. Od 1995. do 2009. godine strateški focus Sarajevske Pivare odnosi se na popravku štete i modernizaciju kompanije u šta je investirano preko 80 miliona EUR. Danas Sarajevska Pivara koristi najmodernije tehnologije, kombinovane sa nepromjenjivim kvalitetom vode i tehnološkim razvojem.

1996.godine su instalirali liniju za proizvodnju sokova i punionicu limenki. 1997.godine su izgradili pogone za punjenje bezalkoholnih pica, kao i PET pakovanja, kapaciteta 12.000 boca/h. 1998. godine su potpisali trogodišnji Ugovor sa Coca-Colom, kako bi vršili proizvodnju za njih. Od 1998. godine do 2002. godine Sarajevska Pivara je modernizovala liniju za proizvodnju piva. 2002. godine je potpisan Ugovor sa Pepsico International o punjenju i distribuciji proizvoda Pepsi programa, a 2006. godine su potpisali Ugovor sa Pepsicom o proizvodnji i distribuciji Lipton programa. Od 2002. do 2009. godine instalirali su novu opremu za fermentaciju piva, punionicu buradi, sistem za dealkoholizaciju piva, ASEPTIC liniju, CIP stanicu za filtraciju, i liniju za punjenje, kao i 38 novih, velikih tankova za vruno-ležni podrum.

Danas proizvodnja Sarajevske pivare dostiže 800.000 HI piva, i million HI bezalkoholnih i osvježavajućih pica na godišnjem nivou. Proizvodi Sarajevske pivare se mogu naći u brojnim zemljama, gdje stiču sve veće priznanje, poput Austrije, Australije, Hrvatske, Srbije, Kazahstana, Švicarske, Holandije, Kuvajta, Libije, Slovenije, SAD-a i drugih.

Sarajevska Pivara je članica Mims grupacije, čiji istorijski razvoj se veže za kompaniju Mims d.o.o.,

Aluminij pokreće postupak za raskid Kolektivnog ugovora

Aluminij dd Mostar je uputio dopis UP FBiH u vezi pokretanja postupka za raskid Kolektivnog ugovora . Udruženje je pomno proučilo akte koji su dostavljeni i to sam Kolektivni ugovor, Statut i prečišćeni tekst Statuta.

Na osnovu Zakona o radu FBiH, član 111. Kolektivni ugovor može se zaključiti za teritoriju Federacije BiH, za područje jednog ili više kantona, određenu djelatnost, jednog ili više poslodavaca. U konkretnom slučaju, izvan svake sumnje, radi se o kolektivnom ugovoru potpisanom za jednog poslodavca, takozvanom pojedinačnom kolektivnom ugovoru.

Dalje, u članu 112. stav 1. ZOR-a, kaže se da na strani zaposlenika kod zaključivanja kolektivnog ugovora može biti sindikat ili više sindikata, a na strani poslodavaca može biti poslodavac, više poslodavaca ili udruženje poslodavaca. Kako se u predmetnom slučaju radi o pojedinačnom kolektivnom ugovoru, mogao je, izvan svake sumnje, biti potpisan od strane poslodavca.

Budući da ZOR, a ni OKU ne daju nikakvu nadležnost Udruženju poslodavaca za zaključivanje pojedinačnih kolektivnih ugovora, samim tim UP FBiH nema nadležnost za pokretanje postupka za raskid predmetnog kolektivnog ugovora. To mogu uraditi samo strane potpisnice.

I na kraju ZOR, odnosno njegov član 120. propisao je da se Kolektivni ugovor, zaključen za teritoriju Federacije, objavljuje u „Službenim novinama FBiH“ a za područje jednog ili više kantona u službenom glasilu kantona.

Bez želje da u ovom dijelu dopisa govorimo o samom sadržaju predmetnog kolektivnog ugovora, ne možemo a da se ne zapitamo kako je uopšte bilo moguće da predmetni kolektivni ugovor bude: potpisan od strane Predsjednika NO Aluminijskog zavoda dd Mostar; bude objavljen u Službenim novinama FBiH; da, čak šta više, poslodavac na sebe preuzme obavezu objavljivanja kolektivnog ugovora u Službenim novinama FBiH, (vidi njegov član 116. stav 2.); ne sadrži odredbe o načinu i uslovima pod kojima se može otkazati i ako to član 120. Stav 1. ZOR-a, izričito navodi i na kraju isključuje mogućnost njegovog jednostranog raskidanja, u skladu sa članom 112. Stav 1. Kolektivnog ugovora „Aluminija“ dd Mostar.

Bez želje da budemo maliciozni, pitanje je da li bi sindikat, da je bio u prilici da sam sačini i potpiše tekst kolektivnog ugovora, mogao to uraditi na, za njih, bolji način.

No ako za ovu priliku na čas zaboravimo na gore pomenute katastrofalne propuste, mislim da ćete se složiti da je ovdije ključno pitanje, da li je kolektivni ugovor zaključen u skladu sa zakonom, odnosno da li je pravno valjan, te da li proizvodi pravno dejstvo.

Mišljenja sam da sasvim opravdano, u navedenom dopisu, ukazujete na činjenicu da je predmetni kolektivni ugovor potpisan od starne neovlaštene osobe, te da iz tog razloga ne može biti obavezujući za Aluminij dd Mostar.

Naime Zakon o privrednim društvima vrlo precizno određuje nadležnosti organa upravljanja i rukovođenja u privrednom društvu. Članom 269. ZOPD propisana je nadležnost Nadzornog odbora društva, članom 275. nadležnost Uprave društva, a članom 276. nadležnost direktora društva. Shodno navedenom, mišljenja smo da nema nikakve sumnje da Predsjednik nadzornog odbora nema nadležnost da zastupa i predstavlja društvo te da je predmetni kolektivni ugovor zaključen od strane neovlaštenog lica, pa samim tim ne može ni proizvoditi pravne posljedice, a sve u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima član 112. ("Službeni list R BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03 i 42/11).

Shodno gore navedenom možemo rezimirati sljedeće zaključke:

- Radi se o tkz. pojedinačnom kolektivnom ugovoru;
- Jedini ovlašteni subjekti za njegovo raskidanje su njegovi potpisnici;
- Potpisan je od strane neovlaštenog lica;
- Zaključen je na neodređeno vrijeme;
- Ne može se jednostrano otkazati;
- Po nama je ništav i ne proizvodi pravno dejstvo;

1. Ovu preblematiku regulišu Zakon o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 43/99, 32/00, 29/03), Opšti kolektivni ugovor za teritoriju FBiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 54/05, 62/08) Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zapsolenika za djelatnost proizvodnje i prerade metala u FBiH („Službene novine Federacije BiH“ broj. 77/06).

Budući da naša namjera nije da, samo konstatujemo činjenično stanje, nego da pokušamo pomoći našoj uvaženoj članici, bićemo slobodni da Vam sugerišemo nekoliko mogućih prijedloga za rješavanje ove situacije. Po nama potrebno je kombinovati pravne postupke, sa postupcima mirnog rješavanja kolektivnih radnih sporova, zatim lobiranja kod

predstavnik lokalnih i federalnih vlasti, te na kraju medijska kampanja sa ciljem senzibiliteta najšireg javnog mnjenja. Takođe smo bili slobodni dati i SWOT analiza predloženih rješenja. U svakoj od predloženih mjera imaćete našu podršku u mjeri i na način kako se to dogovorimo.

Kapis TKT Tomislavgrad zatražio pomoć od Udruženja

Kapis d.o.o. Tomislavgrad je od Udruženja poslodavaca FBiH zatražio pomoć u tumačenju člana 19. Opšteg kolektivnog ugovora za područje FBiH, koji se odnosi na pravo zaposlenika na regres za korištenje godišnjeg odmora. Suština vašeg upita sastoji se u tome, da li je poslodavaca obavezan isplatiti zaposlenicima regres za korištenje godišnjeg odmora, ako bi isplatom regresa ostvario gubitak u poslovanju.

Zakonom o radu FBiH (Službene novine FBiH br: 43/99, 32/00 i 29/03), u njegovom članu 72. propisano je da:

„Zaposlenik ima pravo na naknadu

plate za period u kojem ne radi zbog opravdanih slučajeva predviđenih zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu (godišnji odmor, privremena nesposobnost za rad, porođajno odsustvo, plaćeno odsustvo i sl.).

Budući da zakon nije regulisao ovo pitanje, a mi neznamo da li postoji kantonalni propis koji reguliše ovu oblast, pravilno ste se pozvali na član 19. Kolektivnog ugovora. Međutim jako je bitno vidjeti rješenje koje se nalazi u vašem Pravilniku o radu, jer se u skladu sa članom 3 OKU, za zaposlenika se primjenjuje najpovoljnije pravo.

Takođe naglašavamo da je u Kolektivnom ugovoru o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika za djelatnost proizvodnje i prerade metala u FBiH, (Službene novine 77/06), tačnije u njegovom članu 48. Stav 1. propisano da zaposlenik ima pravo na:

„naknada plate za vrijeme korištenja godišnjeg odmora u visini plate koju bi zaposlenik ostvario da je radio, bez dodataka iz člana 46. Ovog Ugovora, srazmjerno broju dana odmora“.

Znači to je za poslodavaca mnogo nepovoljnije rješenje, nego ono koje ste vi citirali u članu 19. OKU, kojim je utvrđen najmanji iznos isplate regresa u visini 50% prosječne neto plate svih zaposlenika ostvarene kod poslodavaca u mjesecu koji prethodi isplati regresa.

Iz navedenih odredbi, kao i konsultovnja sudske prakse, proizilazi da postoji obaveza poslodavca da isplati regres za korištenje godišnjeg odmora, pod uslovom da privredni subjekat - poslodavac nije prethodnu godinu završio sa gubitkom.

Znači sama činjenica da bi isplatom regresa poslodavac ostvario gubitak, nije prepoznata u sudskoj praksi, bar prema našim saznanjima, kao razlog koji isključuje obavezu isplate regresa. To rješenje nije dobro i ono je posljedica toga da tadašnji Predsjednik UO UPFBiH, uopšte nije konsultovao UO prije potpisivanja OKU. To je uostalom jedan od razloga zašto je kompletno tadašnje rukovodstvo UP FBiH promijenjeno.

Ovaj problem smo uočili mnogo ranije i preduzeli smo korake, kako bi se ova, za poslodavce, nepovoljna odredba OKU, i ne samo ona izmijenila. U tom smislu smo pokrenuli inicijativu za izmjenu OKU, koja je prihvaćena od strane Vlade FBiH i SSS BiH, te su otvoreni pregovori o izmjenama i dopunama OKU.

Među našim prijedlozima koji su prihvaćeni od strane sindikata je onaj koji se odnosi na vaš problem. Navedeno rješenje je kao dole:

„Član 11.

U članu 19. u stavu 1. iza riječi „ gubitkom“ briše se tačka stavlja zarez i dodaju se riječi „ili kada posluje sa gubitkom u tekućoj poslovnoj godini, ili ukoliko isplatom regresa privredni subjekt neće doći u gubitak u tekućoj godini.“

Međutim pregovori o izmjenama i dopunama OKU su zastali jer se čeka usvajanje novog Zakona o radu, koji je uzgred budi rečeno usvojen u Prijedlogu od strane Vlade FBiH, a koji sadrži većinu naših primjedbi i sugestija. Sa svoje strane učinićemo dodatne napore kako bi uticali na ubrzavanje postupka usvajanja Zakona o radu i izmjena i dopuna OKU.

Budući da kao poslodavac, niste u prilici da čekate kada će navedene izmjene i dopune OKU stupiti na snagu, predlažemo Vam da pokrenete jedan od načina rješavanja kolektivnih sporova sa sindikatom, a koji su predviđeni u Zakonu o radu članovi 122.-127., OKU članovi 35.-36. i GKU članovi 73.-74., a to su Mirenje i Arbitraža. Pri tome Vam stojimo na raspolaganju za pomoć u ovim postupcima.

Udruženje i predstavnici Sindikata u posjeti kompaniji Ćosić promex

Mladen Pandurević, direktor UPFBiH, Šaban Kadirić, predsjednik Sindikata građevinarstva i Muhamed Hodžić, predsjednik Sindikata metalaca BiH održali su sastanak u prostorijama kompanije Ćosić promex.

Na ovom sastanku razgoaralo se o problemika sa kojima se ova kompanija susreće u svom poslovanju, te o članu 7 Zakona o doprinosima. Zbog neprihvatanja naše inicijative od strane vlasti direktor kompanije Ćosić promex je morao odjaviti 300 radnika iz Bosne i Hercegovine i prijaviti ih u Hrvatsku.

Posjeta kompaniji Ćosić promex

Udruženje poslodavaca BiH je već u nekoliko navrata slalo inicijativu za izmjene člana 7. Zakona o doprinosima oba doma parlamenta Federacije, Valdi federacije BiH I Ministarstvu Fedracije BiH. O ovoj problematici raspravljalo se i na sastanicma koji su organizovali predstavnici Ministarstva FBIH na koje su pozivani i predstavnici našeg Udruženja.

Predstavnici Sindikata su podržali inicijativu Udruženja i izrazili spremnost da u buduće ovaj problem rješavaju zajedno sa našim Udruženjem.

Proizvodni pogon kompanije Ćosić promex

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Član 1.

U Zakonu o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, br . 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/6 i 14/08) član 7. mijenja se i glasi:

„Mjesečna osnovica za obračun doprinosa iz osnovice obvezniku doprinosa jest plaća koju bi radnik koji je upućen na rad i u inozemstvo ostvario za iste odnosno za slične poslove u Federaciji BiH prema kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu, odnosno ugovoru o radu s tim da obračun osnovice ne može biti niži od najniže plaće utvrđene Općim kolektivnim ugovorom, u skladu sa članom 6a stav 1. Zakona o doprinosima.“

Obrazloženje

Smatramo da je izmjena člana 7. kako je predložena u potpuno moguća i realna budući da je u cijelosti u skladu sa članovima 6, 6a, 7. I 8. ovog Zakona.

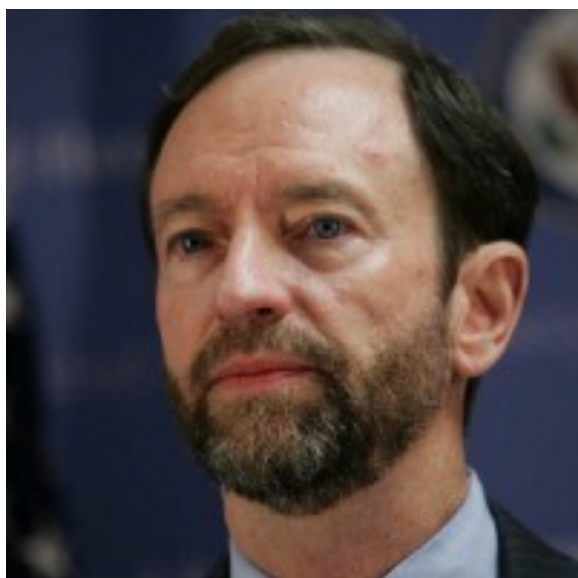
Smatramo da bi izmjene navedenog člana značajno doprinijele zapošljavanju velikog broja ljudi na privremenom radu u inostranstvu, naročito u zemljama u regionu. Ovakav način rastrećenja privrede je u interesu svih subjekata jer bi poslodavci mogli uposliti veći broj ljudi i ugovarati poslove, time bi se povećao veći broj obveznika doprinosa i država bi imala veći priliv iz inostranstva, a najvažnije je da bi veliki broj ljudi bio zaposlen i imao stalni izvor prihoda.

Zbog pojačane konkurentske sposobnosti, naše kompanije bi dobivale više poslova u inostranstvu i time bi se povećao broj obveznika plaćanja doprinosa i poreza tako da bi punjenje vanbudžetskih fondova i budžeta, bilo bolje, pogotvo ako imamo u vide da bi predloženo rješenje motivisalo poslodavce na veću finansijsku disciplinu

Ovu inicijativu Udruženje poslodavaca u FBiH već nekoliko godina pokušava nametnuti kao logičnu i pozitivnu mjeru rasterećenja privrede, međutim nailazilo je na nerazumjevanje od strane nadležnih institucija. Procjene su, da preko domaćih firmi, nekoliko hiljada radnika radi na poslovima u inostranstvu. Međutim jedan dobar dio tih firmi, u zadnje vrijeme, zbog postojeće zakonske odredbe, odbija ponuđene poslove, naročito u Hrvatskoj, Crnoj gori i Kosovu, jer iz ponuđene cijene nisu u stanju finasirati troškove radne snage.

Moon: Učinimo da 2013. bude godina poslovnih investicija

U ovom broju Info Business Newsletter-a objavljujemo komentar ambasadora SAD-a u BiH Patrick S. Moon-a koji je objavio na svom blogu, a koji govori o investicijama i poslovnom razvoju Bosne i Hercegovine. Mišljenje Ambasadora Moona, zasigurno, dijeli svaki privrednik BiH i naše Udruženje poslodavaca FBiH. Pet načina za promovisanje poslovnih investicija u BiH koje je naveo Ambasador jesu i same inicijative Udruženja. Pojednostavljivanje procedura za osnivanje biznisa, smanjenje poreza i doprinosa, modernizacija zakona o radu, uspješno rješavanje poslovnih sporova, te borba protiv korupcije je, između ostalog, i sama misija Udruženja poslodavaca već duže od deset godina.

Ambasador SAD-a u BiH Patrick S. Moon

(eKapija) U najnovijem komentaru na svome blogu, ambasador SAD-a u BiH Patrick S. Moon govori o investicijama i poslovnom razvoju BiH, i predlaže pet načina za promovisanje poslovnih investicija u BiH ove godine.

U komentaru pod nazivom "Učinimo da 2013.godina bude godina poslovnih investicija i ekonomskog razvoja u Bosni i Hecegovini", ambasador Moon predlaže pet načina za promovisanje poslovnih investicija u BiH ove godine na osnovu onoga što je čuo od poslovnih ljudi iz cijele BiH, saopćeno je iz Američke ambasade u BiH.

Prvi način je pojednostavljenje procedura za osnivanje biznisa: BiH bi trebala u cijeloj zemlji uspostaviti šalter sale za registraciju firmi i omogućiti pojednostavljivanje, ubrzavanje i usklađivanje procedura preko entitetskih linija. Investitorima treba omogućiti posjetu bilo kojoj lokaciji i registraciju poslovanja u cijeloj zemlji; ili bi se, alternativno, ove procedure mogle završiti veoma brzo putem internetske stranice, napisao je ambasador Moon.

Drugi način je smanjenje nivoa poreza i doprinosa: "Preopterećenost poslodavca doprinosima za uposlenike nanosi štetu u pogledu konkurentnosti bh. firmi i u pogledu atraktivnosti BiH za investitore. Kako bi stimulisala poslovanje, BiH bi trebala ponuditi period umanjenih poreskih davanja ili poreskih olakšica za nove investitore ili one koji osnivaju firme. Dugoročno, ovi koraci bi zapravo povećali prihode za vladu, jer bi firme zapošljavale veći broj radnika. Nastojanja da se usklade porezi i privatizuju državne firme-gubitaši bi također bila od ključne važnosti za uvećavanje vladinih prihoda i za stvaranje mogućnosti da se na konkurentniju mjeru smanje doprinosi i dodatni porezi koje plaća poslodavac", naveo je Moon.

Treći način je modernizacija zakona o radu: Postojeći zakoni su nefleksibilni i zastarjeli. Uspješnom biznisu je potrebna sposobnost ekspeditivnog upošljavanja i otpuštanja što zahtijeva ambijent poslovanja i učinci radnika. Uz to, sistem radnih knjižica se mora modernizovati ili potpuno promijeniti kako bi radnici imali uredne podatke o svom radnom iskustvu, uključujući i neplaćeno stažiranje, obrazovanje i obuku van zemlje, predlaže Moon. Kao četvrti način predlaže brzo rješavanje poslovnih sporova: Investitori izbjegavaju zemlje u kojima se ugovori ne mogu provesti, a nesporazumi riješiti u razumnom roku. Vrijeme je novac. BiH bi trebala strogo primjenjivati postojeće rokove u RS, Federaciji BiH i Distriktu Brčko kako bi se sporovi pred trgovačkim sudovima ubrzali i stimulisala medijacija poslovnih sporova ograničavanjem parnica i ubrzanjem njihovog rješavanja, upozorava američki ambasador.

Na kraju, kao peti, ali svakako ne manje važan, način predlaže borbu protiv korupcije: "Kada zvaničnici traže dodatna plaćanja kako bi obavljali svoju dužnost, to povećava troškove poslovanja i doprinosi poslovnoj nesigurnosti. Svi plaćaju veću cijenu u vidu većih cijena i veće stope nezaposlenosti, jer se firme koje odbiju poslovati na taj način izbacuju sa tržišta. BiH treba usvojiti politiku nulte tolerancije za korupciju i osigurati stalne resurse za istragu, krivični progon i osudu korumpiranih zvaničnika na svim nivoima koji pokušavaju uzimati mito od poslovnih ljudi. Borba sa korupcijom je dugoročan napor, ali negdje se mora početi. BiH su potrebni hrabri, nadahnuti lideri da zaustave praksu nekažnjavanja povezanu sa korupcijom", naveo je ambasador SAD-a u BiH.

Moon je u svome komentaru također podsjetio da otkako je došao u Bosnu i Hercegovinu, apeluje na političke lidere da stvaraju nova radna mjesta i da ekonomski razvoj učine svojim prioritetom.

"Ali, zapravo, nisam vidio da ima bilo kakvog liderstva, bilo kakvih aktivnosti ili pozitivnih reakcija. Umjesto toga, političari su fokusirani na međustranačke razmirice i ne uspijevaju poduzeti jednostavne, pozitivne korake kojim bi se otvarala radna mjesta i potakao ekonomski razvoj. Ponekad se pitam nisu li oni više zainteresovani za stvaranje radnih mjesta za članove svojih stranaka, nego za potrebe poslovne zajednice, brojnih nezaposlenih ili povremeno zaposlenih građana BiH", napisao je američki ambasador u BiH na svome blogu te apelirao na zvaničnike da se povežu sa biznismenima, saslušaju njihove probleme i iskoriste priliku za otklanjanje prepreka za poslovne investicije i ekonomska postignuća.

"Ovo možda neće biti lako, ali je od ključne važnosti za budući prosperitet BiH", zaključio je Moon.

Projekat SIPPO– Pristup sistemskom razvoju tržišta

Otvoraju vrata bh. firmama

postrojenja i elektroniku. Analiza je rađena u toku posljednjeg kvartala 2012. godine i za njenu izradu bila je angažovana konsultantska kuća Strik Counsalting iz Sarajeva.

"Domaće firme u metalnom sektori uglavnom ne izvoze gotove proizvode, nego dijelove gotovih proizvoda koji se poslije prodaju u finalnim proizvodima, a SIPPO želi da napravi dodatni poticaj da se brže razvija proizvodnja gotovih proizvoda jer je to ogroman potencijal. U BiH postoji problem organizovanog pristupa tržištu koji naše firme imaju. Naime, veliki broj malih i srednjih poduzeća uopšte nemaju razvijenu prodajnu funkciju, ne zna šta bi još mogao da proizvede da rašire lanac, da se više proizvoda promovise. Naše firme imaju problem i sa uvozom repromaterijala, mi imamo samo proizvodnju sirovog željeza i sirovog aluminija"ističe Fuad Strik, direktor firme Strik Counsalting.

Švicarski program za analizu uvoza (SIPPO) prezentirao je najznačajnije rezultate analize nedostataka za rast razvoja podugovaračke industrije BiH, koja obuhvata obradu metala, mašinski inženjering, inženjering

Strik je kazao i kako domaće firme nemaju nikakvu podršku od naših institucija, kako su ostavljane same sebi i bore se za tržište kako znaju, ali kako i pored ovih slabosti uspijevaju rasti.(Oslobođenje)

U Aluminiju puštena u rad nova linija

(fena)U petak je u mostarskoj tvornici Aluminij puštena u rad nova linija za lijevane malih legiranih ingota, težine 8 do 10 kg, čime je završena prva etapa šest miliona eura vrijednoga projekta nadgradnje postojećih proizvodnih kapaciteta mostarske Ljevaonice, koja je jednom od šest najsavremenijih u svijetu. "S komercijalnom proizvodnjom malih ingota krećemo odmah, koristeći naše postojeće ljevačke peći. Druga etapa projekta u punom je zamahu, a riječ je o ugradbi nove ljevačke peći, kapaciteta 50 tona, koja bi trebala otpočeti s radom već polovinom aprila.

S obzirom na to da ta peć, s jačim gorionicima, ima veću snagu topljenja, omogućuje nam i povećanje ukupnih proizvodnih kapaciteta za 30.000 tona godišnje, jer će moći pretapati veću količinu čvrstog uložka", izjavio je direktor za proizvodnju i razvitak Željko Boras.

Aluminij je s austrijskom tvrtkom Hertwich Engineering, a u kreditnom aranžmanu sa švicarskim Glencoreom, sklopio spomenuti višemilionski ugovor za kupovinu i ugradbu najsavremenije ljevačke opreme na tržištu današnjice. Linija za lijevanje malih ingota uspješno je pokrenuta, a bitno je naglasiti kako će nova ljevačka peć, zbog regenerativnih gorionika, garantovati i bolje izgaranje plinova, dakle i još manje zagađenje okoliša, iako je Aluminij na tom polju uvijek unutar granica dopuštenog.

"Izrazito sam ponosan na činjenicu da smo, usred ovakve krize i nedaća s kojima je Aluminij suočen, imali snage dovesti ovaj projekt do kraja i neka ovo bude porukom kako se naša tvornica želi razvijati, želi rasti i proizvoditi i osigurati ovoj sredini postojaniju sutrašnjicu. No, za to nam treba razum i osjećaj za ekonomiju u glavama onih koji u rukama drže mehanizme koji nam mogu otvoriti vrata i put za ovakovo razmišljanje ili ih, pak, zauvijek zatvoriti udarajući nam i nadalje namete s cijenama električne energije, visokim i nelogičnim poreznim traženjima i tome slično", kazao je direktor Aluminija Ivo Bradvica. Inače, Aluminij je dosad, osim trupaca, blokova i žice, u proizvodnoj ponudi imao ingote težine 11 i 15 kg, a za liniju za lijevanje ovih manjih odlučio se jer je riječ o evropskom standardu za kojim postoji izrazita potreba na tržištu metala.

Plan poslovanja za period 2013. - 2015.

EPBiH planirana investiciona ulaganja od 1,69 milijardi KM

Planirana investiciona ulaganja u narednom trogodišnjem periodu iznose 1,69 milijardi KM, predviđeno je Planom poslovanja JP Elektroprivreda BiH za period 2013. - 2015. koji je danas usvojen na Skupštini društva u Sarajevu. Najvažniji stareteški ciljevi u tom periodu, kako je istaknuto, jesu početak gradnje novih proizvodnih kapaciteta, modernizacija i prestruktuiranje rudnika i prestruktuiranje EPBiH u skladu sa evropskim direktivama.

Planiran je početak izgradnje šest objekata: HE Vranduk, male hidroelektrane na Neretvici i vjetroelektrana „Podveležje“ (projekti su u završnoj fazi pripreme, početak gradnje planiran u 2013), zatim hidroelektrane „Una Kostela“ Aneks i „Janjići“ (početak gradnje planiran u 2014.), bloka 7 u TE Tuzla (početak gradnje planiran u 2014) i bloka 8 u TE Kakanj (početak gradnje planiran u 2015. godini).

U planskom periodu u pogonu bi trebalo da budu dva kapaciteta - Vjetroelektrana Podveležje i mini hidroelektrana na Neretvici, prva faza.

Obrazlažući plan poslovanja EPBiH za period 2013. - 2015. izvršni direktor Edin Mujagić kazao je da je predviđeno značajno povećanje proizvodnje električne energije, a što je rezultat činjenice da su u proteklom periodu revitalizovani svi kapaciteti. Tako se očekuje i rast prihoda koji bi 2015. godine trebalo da pređu milijardu KM.

Od ukupno 1,69 milijardi KM planiranih investicija,

jedna milijarda KM predviđena je za izgradnju novih zamjenskih termokapaciteta i novih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora.

Skupština dioničara usvojila je i odluke o izmjeni i dopuni odluka iz 2010. i 2011. godine o dokapitalizaciji i investicionim ulaganjima u zavisna društva - rudnike uglja koji su u sastavu Koncerna EPBiH.

Odluke su donesene zbog probijanja rokova usljed dugotrajnih procedura javnih nabavki i drugih poteškoća.

Također, prihvaćena je izmjena odluke o davanju pozajmica rudnicima za finansiranje podsticajnih mjera sporazumnog raskida ugovora o radu.

Izvršni direktor Senad Sarajlić je pojasnio da je u 2011. godini usvojena odluka o davanju pozajmica od 20,3 miliona KM za zbrinjavanje 678 uposlenika koji su se prema provedenoj studiji pokazali kao prekobrojni. Odziv u rudnicima za sporazumni prekid radnog odnosa nije bio zadovoljavajući. Stimulativne otpremnine prihvatilo je 76 radnika u ukupnoj vrijednosti 1,7 miliona KM.

Problem viška zaposlenika, kako je dodao Sarajlić, pokušat će se riješiti produženjem roka pozajmice, ali i uvrštavanjem i drugih kategorija za pravo na stimulativne otpremnine.

Direktor EPBiH Elvedin Grabovica u izjavi novinarima izrazio je zadovoljstvo usvojenim odlukama, kazavši da se njima daje prioritet intenziviranju izgradnje novih hidro i termokapaciteta.

Violeta darovala djecu oboljelu od raka

Povodom obilježavanja Svjetskog dana djece oboljele od raka, grupacija Violeta je juče, zajedno sa Udruženjem "Srce za djecu koja boluju od raka u FBiH" podijelila poklone djeci

smještenoj na Hematoonkološkom odjeljenju Pedijatrijske klinike Koševo u Sarajevu. Predstavnik „Violete“ i Udruženja „Srce za djecu“ je dočekaio šef odjeljenja, dr. Edo Hasanbegović, generalni direktor Kliničkog centra univerziteta u Sarajevu, Damir Aganović i mališani smješteni na ovom odjeljenju.

"Grupacija „Violeta“, sada već tradicionalno, na ovaj dan posjećuje mališane na Hematoonkološkom odjeljenju. Držimo da je obaveza svake kompanije

aktivno se uključiti u ovakve humanitarne akcije i toga se od početka svog poslovanja u Bosni i Hercegovini pridržavamo. Uz poklone, djeci smo uručili i pozdrave svih uposlenih u „Violeti“ uz želje za brzo ozdravljenje“, izjavio je Nermin Srna, predstavnik „Violete“. "Danas se u cijelom svijetu obilježava međunarodni Dan djece oboljele i liječene od raka. Tim povodom smo i mi, sa našim prijateljima iz grupacije „Violete“ posjetili oboljelu djecu, nastojeći razvedriti im bolničke dane“ rekla je Lejla Kamerić, predsjednica Udruženja, i dodala: "Sudeći po osmjesima kojim smo dočekani, namjera nam je uspjela“. Nevesele statistike kažu da je broj djece oboljele od raka u FBiH u porastu. Stoga je prevashodni zadatak društva i društveno odgovornih kompanija u Bosni i Hercegovini da svojim angažmanom mališanima i njihovim roditeljima pruže pomoć i podršku. Univerzalna poruka iz „Violete“ je da se ta pomoć ne smije ograničiti samo na određene dane, nego treba biti kontinuirana, jer je to odgovornost svih društvenih segmenata koja ne smije biti ni na trenutak zanemarena.

KOMPANIJA VISPAK OSTVARILA NETO-REALIZACIJU OD SKORO 28,8 MILIONA KM

VISPAK

(FENA)Neto-realizacija bosanskohercegovačke prehrambene industrije Vispak d.d. u 2012. godini iznosila je 28.799.965 KM, što je za 21 posto više u odnosu na 2011. godinu. Razlozi za ovakav pozitivan ishod poslovanja nalaze se u rekordnoj realizaciji kafe, lansiranju novih

brandova na tržište, kao i u povećanom obimu izvoza i otvaranju novih tržišta. Tako je realizacija kafe u prošloj godini iznosila 31,6 posto više u odnosu na 2011. Realizacija u segmentu juha i čorbi u 2012. godini bila je šest posto veća u odnosu na 2011. godinu, saopćeno je iz Vispaka. - Uspjeli smo prodrijeti na neka nova i veoma značajna tržišta u prošloj godini, kao što su tursko i tržište zemalja Arapskog zaljeva, gdje su potrošači prepoznali kvalitet naših brandova.

Naš ukupan izvoz porastao je u prošloj godini u odnosu na 2011. za 30 posto - kazao je direktor Vispaka Rusmir Hrvić. Hrvić dalje navodi da je u 2013. godini Vispak planirao povećanje realizacije od 10 posto. Šansu vidi u povećanju konkurentnosti, daljnjem jačanju brandova, inovacijama, kao i u izvozu. Pozitivan trend poslovanja nastavljen je i u 2013. godini. U januaru ove godine zabilježena je neto-realizacija od 2.350.870,75 KM, što je 17,83 posto više u odnosu na isti mjesec lani.

BOSNALIJEK d.d. I ABDI IBRAHIM POTPISALI STRATEŠKI POSLOVNI SPORAZUM

Direktori vodećih farmaceutskih kompanija, u Bosni i Hercegovini i Turskoj, g. Nedžad Polić ispred Bosnalijeka d.d. (Bosnalijek) i gđa. Candan Karabagli ispred Abdi Ibrahima potpisali su, danas u Sarajevu, prva četiri licencna ugovora za saradnju na polju proširenja proizvodnog portfolija i zajedničkog nastupa na jakim izvoznim tržištima. Strateški poslovni ugovori podrazumijevaju prodaju proizvoda Abdi Ibrahima pod Bosnalijekovim brendom na tržištima Bosne i Hercegovine i u inostranstvu. Ova četiri nova proizvoda uspješno se koriste u liječenju hipertenzije, demencije i holesterola. Prodajni potencijal ovih proizvoda se procjenjuje na šest miliona konvertibilnih maraka godišnje.

„Veoma smo zadovoljni stavljanjem našeg potpisa na ovako važan ugovor sa Bosnalijekom, kompanijom koja je aktivna na 12 tržišta u svijetu i koja je najveći farmaceutski proizvođač u Bosni i Hercegovini“, izjavila je gđa. Karabagli prilikom svečane ceremonije i dalje istakla:“ Nadam se da će ovaj ugovor, za koji vjerujemo da predstavlja veoma važnu prekretnicu za obje kompanije, također biti koristan za razvoj poslovnih odnosa dvije zemlje.“ Realizacija pomenutih ugovora tek je prvi korak u započetoj saradnji dvaju kompanija. Sljedeći korak je uspostavljanje strateškog partnerstva na dva izuzetno jaka farmaceutska tržišta Ukrajine i Rusije. Zajednički nastup, u ovom vidu saradnje, predstavlja ujedinjenje snaga u proizvodnom portofilju i marketingu i distribuciji proizvoda. Bosnalijek će obogatiti svoju ponudu proizvodima Abdi Ibrahima, dok će Abdi Ibrahim koristiti uspješno uspostavljenu poziciju Bosnalijeka na ovim tržištima. Prodajni potencijal ovih proizvoda se procjenjuje na 14 miliona KM godišnje.

„Saradnja sa kompanijom Abdi Ibrahim, koja iz sebe ima 100 godina iskustva, za Bosnalijek predstavlja potvrdu kvaliteta i poslovne orijentacije koja je vođena vizijom izrastanja u globalno respektabilnu farmaceutsku kompaniju. Bosnalijek je i do sada sarađivao sa vrhunskim svjetskim kompanijama, ali je ovo prvi put da saradnju ostvaruje na svojim izvoznim tržištima“, izjavio je tokom ceremonije g. Polić. Ove dvije kompanije ne samo da dijele viziju i strategiju razvoja na izvoznim tržištima, nego obje predstavljaju značajan temelj razvoja zdravih društava u kojima djeluju, kako sa aspekta zapošljavanja visoko kvalitetnih radnika tako i sa

šireg aspekta društveno odgovornog poslovanja.

DB Schenker ulaže 23,5 miliona eura u novi logistički centar u Rudná, Prag

DB Schenker Logistics je upravo započeo gradnju novog logističkog centra u Rudná, blizu glavnog grada Češke. Terminal je dizajniran tako da ispunjava najzahtjevnije tehnološke, sigurnosne i ekološke uslove. DB Schenker će uložiti 23,5 miliona eura u ovaj projekat. Područje za gradnju ima 90.800 kvadratnih metara. Novi logistički centar će postati radno mjesto za 320 uposlenika i planirano je da započne sa radom na jesen ove godine.

Logistički centar će sadržavati halu od 8.000 kvadratnih metara, uz 92 platforme za istovar, uključujući šest velikih platformi, i zgradu za kancelarije od 4.700 kvadratnih metara. "Novi centar će doprinijeti našem budućem rastu u Češkoj," rekao je Tomáš Holomoucký, Direktor kompanije Schenker spol s r.o. "Naše nove prostorije će doprinijeti bržem tranzitnom vremenu, zahvaljujući odličnim saobraćajnim vezama. I nudit

ćemo sve logističke usluge, uključujući rukovanje sa avio i pomorskim kontejnerima."

Prostorije će biti opremljene sa pametnim sistemom rasvjete i vrhunskim HVAC sistemom (heating - grijanje, ventilation - ventilacija, air conditioning - klimatizacija). Sigurnosni sistem je dizajniran da ispunjava najviše standarde. DB Schenker će implementirati TAPA certifikaciju - A nivo. Klijenti će takođe imati pogodnosti carinskog skladišta i skladišta za opasne i zapaljive materije (ADR).

I zgrada za kancelarije i skladište će imati minimalan uticaj na čovjekovu okolinu. Kućna fotonaponska elektrana i sistem za solarno zagrijavanje vode su takođe dio projekta. Također je planirana i pumpa za grijanje. Arhitekti planiraju i CNG stanicu (Compressed Natural Gas – kompresovani prirodni gas) za putnička vozila.

Moderni centar će imati prostor za odmor, kafe i kantu. Postojat će 178 parking mjesta za putnička vozila i 90 za kamione. Zelene površine će se prostirati na površini od 37.000 kvadratnih metara.

U Sarajevu prvi sastanak „Koalicija za jači glas male privrede“

U okviru projekta „Koalicija za jači glas male privrede“, koji finansira EU kroz IPA 2012, u Sarajevu, dana 23.01.2013. god. održan je prvi sastanak projektnog tima za provedbu projekta. Sastanku su prisustvovali predstavnici partnerskih organizacija. Ispred Udruženja LiNK (nosilac projektnih aktivnosti), Tomislav Majić – predsjednik Udruženja, gđica Alisa Velić – projekt menadžer, gđica Smiljana Petković – administrativno-tehnički saradnik; ispred Udruženja nezavisni biro za razvoj NBR, gosp. Enver Sarvan – direktor i gđa Vesna Sarvan – dugoročni saradnik na projektu; ispred Udruge poduzetnika i poslodavaca UPIP, gđa Mira Jović – Izvršna direktorica UPIP-a Žepče i gosp. Erol Maglić – dugogorčni saradnik na projektu; ispred agencije PREDA, gosp. Mišo Reljić – direktor, gosp. Goran Rodić, gđica. Milena Gnjatovac., te ispred Udruženja DRVO-DP, Sanja Karanović – dugogorčni saradnik na projektu.

Cilj sastanka je formiranje projektnog tima te dogovor oko aktivnosti za početak implementacije projekta. Na sastanku je izvršena prezentacija dinamičkog plana aktivnosti projekta, analiza budžeta, te izvršeni dogovori za organizaciju konstituirajuće sjednice Upravnog Odbora projekta. Nakon prezentacija i diskusija na teme dnevnog reda, doneseni su zaključci i pristupilo se potpisivanju Ugovora o partnerstvu.

Federacija BiH bez zakona o šumama

Nenaplaćeno 20 miliona maraka samo u TK-u

Zakon o šumama nije usklađen sa principima lokalne samouprave, ali takvih akata ima još 40, kaže direktor Kantonalne uprave za šumarstvo TK-a

Oblast šumarstva u Federaciji BiH nalazi se u jako teškom stanju od 2009. godine, kada je presudom Ustavnog suda oboren federalni zakon koji je do tada regulisao ovu oblast.

Na dugom štapu

Nedugo zatim donesena je uredba sa zakonskom snagom, koja je, također, oborena na Ustavnom sudu, nakon čega nije iskorišten, ostavljeni prelazni period od šest mjeseci, tako da je Federacija BiH od 6. decembra 2011. godine ostala bez zakona i uredbe o šumama.

O tom problemu ovih dana govorio je Kasim Aljić, direktor Kantonalne uprave za šumarstvo Tuzlanskog kantona, koji je izjavio da je postojanje federalnog pravilnika o šumama nužno za donošenje kantonalnih pravilnika.

“Mi smo uz niz teškoća uspjeli da kantonalni zakon plasiramo na Skupštinu i da bude usvojen u augustu prošle

godine. Nastojali smo poslije toga donijeti jedan detaljniji pravilnik ali zbog nepostojanja federalnog pravilnika, tek smo neki dan uspjeli poslati pravilnike na objavu. Tuzlasnski i Unsko-sanski kantona su uspjeli da u ovom periodu donesu svoje zakone kao prelazno rješenje do izglasavanja federalnog zakona”kazao je Aljić.

On je dodao da je prema informacijama kojima raspolaže, federalni zakon o šumama još na dugom štapu jer prijedlog zakona stoji u ladicama Parlamenta FBiH već godinu. Aljić je negirao drvoprerađivačke lobije kao razlog ukidanja starog zakona.

“Po mom mišljenju, jedan od razloga je lokalna politika. Radi se o tužbi lokalne zajednice. Općina Konjic, koja je podnijela tužbu jer zakon o šumama nije usklađen sa principima lokalne samouprave, a odnosi se na organizaciju privrede” rekao je Aljić.

Skriveni razlog

Aljić ističe da postoji još 40 zakona koji nisu usklađeni sa principima lokalne samouprave ali da je na njihovu nesreću zakon o šumama bio prvi kojeg je trebalo uskladiti.

“ Mislimo da taj član nije glavni razlog po meni, to su naknade. Naime, u našem kantonu je prestankom ovog zakona ostalo 20 miliona KM nenaplaćenih naknada, koje u narednom periodu neće biti moguće naplatiti, s obzirom na to da zakon nije usklađen sa Ustavom. Takav slučaj je u cijeloj FBiH. Po meni je to skriveni razlog zašto je zakon još u obradi”, kazao je Aljić.

Bh. firme i ove godine na sajmu

Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, u partnerstvu sa USAID- Sida FIRMA Project Bosnia & Herzegovina i Kantonalnom privrednom komorom Tuzla, organizira zajednički nastup bh. firmi - proizvođača namještaja od drveta, tapaciranog namještaja, kao i metalnog namještaja posebno sa primjenom u ugostiteljstvu i hotelijerstvu, na 18. međunarodnom sajmu GAST, koji će se održati od 6. do 10. marta 2013. godine u Splitu (Republika Hrvatska). Na štandu Bosne i Hercegovine od 250 m², izlagat će do 10 bosanskohercegovačkih firmi

koje budu zadovoljile tražene kriterije.

Između ostalog, firme koja izraze interes za učešće moraju biti proizvođači namještaja od drveta, tapaciranog namještaja, kao i metalnog namještaja posebno sa primjenom u ugostiteljstvu i hotelijerstvu, kao i da imaju iskustvo u izvoznim poslovima i posjeduju potrebne certifikate (ateste). VTK BiH, FIRMA projekt i KPK TK snosit će veći dio troškova za zakup prostora za štand, veći dio obaveznih troškova nastupa i troškova uređenje zajedničkog štanda, kao i troškove promotivnih aktivnosti.

Bh. firme participiraju u zakupu prostora u iznosu 28 eura po metru kvadratnom plus PDV 25%, kao i u

uređenju štanda, te snose troškove putovanja i hotelskog smještaja za svoje predstavnike, kao i troškove transporta i špedicije eksponata. Sajam GAST je ključno mjesto susreta brojnih proizvođača i trgovaca iz djelatnosti prehrane, pića, hotelske i ugostiteljske opreme, prepoznat u poslovnim krugovima kao mjesto ugovaranja logistike za turističku sezonu. Najznačajniji je sajam ovog tipa u Hrvatskoj, pa i šire. Manifestacija bilježi stalan trend rasta, kako izlagačkog prostora, broja izlagača i posjetitelja, tako i broja sklopljenih i ugovorenih poslova. Jedini sajam u Hrvatskoj koji već 17 godina bilježi konstantan rast svih ekonomskih pokazatelja.

Britansko-bosanski forum 18. aprila u Londonu

(indikator.ba) Ambasador BiH u Velikoj Britaniji Mustafa Mujezinović i britanski ambasador u BiH Nigel Casey dogovorili su da se u narednom periodu intenziviraju aktivnosti na animiranju privrednika dvije zemlje za učešće na trgovinskom i investicionom forumu BiH i Velike Britanije koji će biti održan 18. aprila u Londonu.

Mujezinović i Casey su na jučerašnjem sastanku u Londonu razgovarali i o unapređenju saradnje u drugim oblastima, pomoći koju je Vlada Velike Britanije spremna da pruži BiH u oblasti obrazovanja i kulture, posebno o pitanju sistemskog finansiranja institucija kulture, kao i drugim aktivnostima i saradnji dvije ambasade.

Iz Ministarstva spoljnih poslova BiH saopšteno je da će se učesnicima foruma koji će u aprilu biti održan u Londonu obratiti ministar spoljnih poslova BiH Zlatko Lagumdžija, kao i predsjednik Evropske banke za obnovu i razvoj /EBRD/ Suma Džakrabarti. Forum će organizovati Ministarstvo spoljnih poslova BiH i Ambasada BiH u Londonu, u saradnji sa britanskom nevladinom organizacijom Delvelaping markets asosiej i uz podršku britanskog resornog ministarstva.

EK odobrila BiH izvoz mesa preko Luke Ploče

(fena)Evropska komisija je izašla ususret zahtjevu Bosne i Hercegovine da kod izuzeća za koridor za Luku Ploče, osim onih proizvoda koje su dozvolili i svježe, smrznuto i rashlađeno meso, što nije bilo u prvobitnom aktu o izuzeću, potvrdio je ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović. On je također naveo da je BiH na dobrom putu da ispuni sve uvjete da se od 1. jula, nakon ulaska Hrvatske u Evropsku uniju, omogući prelaz ljudi i robe na dva ključna prijelaza za trgovinu – prijelaz robe biljnog i životinjskog porijekla.

Radi se o graničnom prijelazu Bijača, koji će biti u funkciji s privremenim objektima i saobraćajnicama, i Bosanska Gradiška, na kojem će biti u funkciji još jedna saobraćajna traka.

Proizvodnja namještaja u FBiH veća za 36%

(indikator.ba)Proizvodnja namještaja u Federaciji BiH u 2012. godini veća je za 36 posto u odnosu na 2011. - izjavila je savjetnica u Privrednoj komori Federacije BiH (PKFBiH) Šemsa Alimanović. Po analizi ove komore, istovremeno je izvoz za 11 mjeseci prošle godine u odnosu na isti period 2011. veći za šest posto. -Važno je napomenuti da je 2011. godina bila uspješna što se tiče izvoza namještaja tako da ovih šest posto više ima veliki finansijski značaj. Naši proizvodi su traženi u Evropi i svijetu, što se pokazalo i prilikom predavljanja naših kompanija na sajmu namještaja u Kelnu. Štand naših kompanija bio je među najposjećenijim i dogovoreni su novi poslovi - istakla je Alimanović. Da bi rezultati bili još bolji i proizvodi bili konkurentniji, prema njenim riječima,

Bh. Firme na sajmu Biofach

Šest bosanskohercegovačkih firmi predstavlja se na sajmu organske hrane Biofach 2013 koji je počeo juče u Nirnbergu (SR Njemačka) i trajat će do 16.02.2013.godine. Na štandu Bosne i Hercegovine izlažu firme: Anđelić d.o.o. Trebinje, Elmar d.o.o. Trebinje, Elmar Aroma Care d.o.o. Bileća, Heko d.o.o. Bugojno, Smrčak d.o.o. Zvornik i Halilović d.o.o. Ilijaš. Biofach je jedan od najznačajnijih svjetskih sajmova organske proizvodnje na kojem se predstavi više od 2.500 izlagača, a tokom prošlogodišnjeg sajma, u istoj organizaciji, na nacionalnom štandu Bosne i Hercegovine u Nirnbergu se predstavilo osam bh. kompanija. Predstavljanje bh. firmi organizirali su Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, u saradnji sa USAID/ Sida FARMA projektom.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA

U novembru 2012. godine na mjesečnom nivou zabilježena je deflacija od 0,1%.

Cijene proizvoda i usluga koje se koriste za ličnu potrošnju u Bosni i Hercegovini mjerene indeksom potrošačkih cijena, u novembru 2012. godine u odnosu na oktobar 2012. godine, u prosjeku, su niže za 0,1%.

Niže cijene u odjeljcima prijevoza, zdravstva i odjeće i obuće U odjeljku Prijevoz cijene su niže za 1,4%, u odjeljku Zdravstvo za 0,5%, te Odjeća i obuća za 0,4%.

Pad cijena u odjeljku Prijevoz je najviše prouzrokovan nižim cijenama goriva.

Više cijene u odjeljku stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti, hrana i bezalkoholna pića, alkoholna pića i duhan te restorani i hoteli.

Posmatrano po odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), u novembru 2012. godine u odnosu na oktobar 2012. godine, u prosjeku je zabilježen rast nivoa cijena u odjeljcima Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti za 0,6%, Hrana i bezalkoholna pića za 0,3%, Alkoholna pića i duhan za 0,1%, te Restorani i hoteli također za 0,1%.

U ostalim odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), za isti period nisu zabilježene prosječne mjesečne promjene nivoa cijena.

GODIŠNJA INFLACIJA U NOVEMBRU 2012.

Godišnja inflacija u novembru 2012. godine 1,9% Cijene u novembru 2012. u odnosu na novembar 2011. godine u prosjeku su više za 1,9%.

Prosječni rast cijena je zabilježen u odjeljcima Alkoholna pića i duhan za 10,2%, Prijevoz za 2,9%, Hrana i bezalkoholna pića za 2,4%, Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti za 1,5%, Ostala dobra i usluge za 1,4%, Komunikacije za 1,4%, Obrazovanje za 0,8%, Restorani i hoteli za 0,8%, Rekreacija i kultura za 0,7%, Namještaj, kudanski uređaji i redovno održavanje kude za 0,4%.

Snižena cijena u prosjeku su zabilježena u odjeljku Odjeće i obuće za 4,8% i Zdravstvo za 0,5%.

INDEKS PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJE

U novembru 2012. godine smanjen nivo proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu za 0,1%.

U novembru u poređenju sa prethodnim mjesecom 2012. godine zabilježen je pad nivoa proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu za ukupnu industriju za 0,1%.

Posmatramo li glavne industrijske grupe (GIG-ove) zabilježen je pad cijena kod Energije za 0,2% i Netrajnih proizvoda za široku upotrebu za 0,1%. Kapitalni proizvodi porasli su za 0,1%. Intermedijarni i Trajni proizvodi za široku upotrebu nisu zabilježili promjene.

Posmatramo li područja i oblasti KD-a u istom periodu je zabilježen pad proizvođačkih cijena u oblasti Vađenja rude i kamena za 0,4%. U novembru 2012. u poređenju sa prethodnim mjesecom značajniji pad proizvođačkih cijena je zabilježen u Proizvodnji proizvoda od metala osim mašina i opreme za 0,8%, Proizvodnji hemikalija i hemijskih proizvoda za 1%, Proizvodnji odjeće, dorada i bojenje krzna za 0,6%.

U istom periodu značajniji rast cijena je zabilježen u grupi Proizvodnja električnih mašina i aparata d.n.k. za 3,7%, te reciklaži za 2,1%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu na godišnjem nivou više za 0,8%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda u novembru 2012. godine u poređenju sa istim mjesecom 2011. godine više su za 0,8%. Rast je zabilježen u industrijskim grupama intermedijarni proizvodi za 0,9%, Energije za 0,7%, Trajni i Netrajni proizvodi za široku upotrebu za po 0,2% svaka.

U istom periodu zabilježen je rast proizvođačkih cijena u oblastima Vađenja ruda i kamena za 2,3%, Prerađivačkoj industriji za 0,6%, Proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom, plinom i toplom vodom za 0,3%.

INDEKS OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Ukupna industrija i područja djelatnosti C, D i EU novembru 2012. bazni indeks ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini (indeks prema prosječnoj mjesečnoj proizvodnji iz bazne godine 2005.) je manji od indeksa u oktobru 2012. za 1,1 indeksnih poena. Stopa promjene industrijske proizvodnje u odnosu na novembar 2011. godine je negativna i iznosi -4,6%. Stopa promjene kumulativne proizvodnje prema istom periodu 2011. iznosi -5,3%. U području "Prerađivačka industrija" stopa promjene proizvodnje u odnosu na novembar 2011. godine iznosi -1,9%. Bazni indeks je manji od indeksa u oktobru 2012. za 4,1 indeksnih poena.

U području "Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom i vodom" stopa promjene proizvodnje u odnosu na novembar 2011. godine iznosi -13,8%. Bazni indeks je manji od indeksa u oktobru 2012. za 0,1 indeksnih poena.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA

Ukupan indeks potrošačkih cijena u decembru/prosinu 2012. godine je niži za 0,1% u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano po odjeljcima COICOP klasifikacije (Classification of Individual Consumption by Purpose), rast cijena registrovan je u odjeljcima: Hrana i bezalkoholna pića za 0,3%, Alkoholna pića i duhan i Rekreacija i kultura za 0,1%.

U odjeljku Odjeća i obuća cijene su niže za 2,6%, Prevoz za 0,7%, Zdravstvo za 0,6% i Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće za 0,1%.

U ostalim odjeljcima cijene se nisu mijenjale u ovom mjesecu.

Ukupan indeks potrošačkih cijena u decembru/prosinu 2012. godine viši je za 1,6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, za 2,3% u odnosu na prosjek 2011. godine i za 5,9% u odnosu na prosjek 2010.

Za posljednjih dvanaest mjeseci u odnosu na prethodnih dvanaest mjeseci ukupan indeks potrošačkih cijena je viši za 2,1%.

INDEKS INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u mjesecu decembru/prosinu 2012. godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2011. godine veća je za 1,0%, u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine manja je za 0,4%, dok je u odnosu na novembar/studeni ove godine veća za 4,3%.

Ukupna industrijska proizvodnja u periodu januar/siječanj-decembar/prosinac 2012. godine u odnosu na isti period 2011. godine manja je za 4,3%, u području Vađenja ruda i kamena manja je za 4,1%, u području Prerađivačke industrije manja je za 2,1%, i u području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom i vodom manja je za 10,9%.

Prema glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda u periodu januar/siječanj-decembar/prosinac 2012. godine u odnosu na isti period 2011. godine, proizvodnja bilježi povećanje trajnih proizvoda za široku potrošnju za 24,7% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%, dok je zabilježeno smanjenje energije za 10,7%, intermedijarnih proizvoda, osim energije za 2,5% i kapitalnih proizvoda za 3,7%.

INDEKS PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJE

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u decembru/prosinu 2012. godine niži je za 0,2% u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama indeks cijena intermedijarnih proizvoda osim energije niži je za 0,4%, a energije za 0,3%.

U ostalim grupacijama indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je niži u području Prerađivačke industrije za 0,4%.

U ostalim područjima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Posmatrano po oblastima, pad indeksa cijena je registrovan kod Proizvodnje koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva za 14,3%, Proizvodnje baznih metala za 1,6%, Proizvodnje metalnih proizvoda, osim mašina/strojeva i opreme za 0,5% i Izdavačke djelatnosti, štampanja/tiskanja i umnožavanja (reprodukcije) snimljenih zapisa za 0,1%.

Rast indeksa cijena registrovan je kod Proizvodnje električnih mašina/strojeva i aparata d.n. za 0,5%.

U ostalim oblastima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u decembru/prosinu 2012. godine viši je za 0,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, za 1,7% u odnosu na prosječan indeks iz 2011. godine, a u odnosu na decembar/prosinac 2006. godine (bazni mjesec) viši je za 10,5%.

Prosječan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2012. godini u odnosu na prosjek 2011. godine viši je za 1,9%.

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71 000 Sarajevo

Tel; +387 33 264 830

Fax; +387 33 264 831

E-mail; info@upfbih.ba

Web; www.upfbih.ba